

V L A A M S P A R L E M E N T



Zitting 2002-2003

3 juni 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het politiek akkoord over de toegang tot het beroep van accountant en belastingconsulent

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Deeltijds Kunstonderwijs, afdeling muziek

Vraag om uitleg van de heer Frans Ramon tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de functiebeschrijving en de verloning van de zorgcoördinator

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 3 juni 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.26 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het politiek akkoord over de toegang tot het beroep van accountant en belastingconsulent

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het politiek akkoord over de toegang tot het beroep van accountant en belastingconsulent.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, deze problematiek is al meermaals aan bod gekomen in de commissie. Zowel in 2001 als 2002 vroeg ik aandacht voor de vrijstellingenregeling in het kader van het toelatingsexamen tot het beroep van accountant en belastingconsulent. De toegang tot deze beroepen is een federale bevoegdheid en de organisatie van de proeven is toevertrouwd aan het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, kortweg IAB. Het gevoel blijft bestaan dat de vrijstellingenregeling is afgestemd op de onderwijsstoestand in Wallonië en dat de Vlaamse studenten daar de dupe van zijn.

In juni vorig jaar gaf u aan dat er een oplossing voor dit probleem moet komen. U zou overleg plegen met de onderwijswereld, het IAB en de bevoegde federale ministers Daems en Picqué. Dat resulteerde in een KB betreffende het toelatingsexamen en de stage tot het beroep van accountant en belastingconsulent.

Minister Daems zei daarover : ‘Het KB kwam tot stand na lange en moeizame onderhandelingen met de vertegenwoordigers van het onderwijs. Het waarborgt de gediplomeerden uit het hoger onderwijs die na hun studies deelnemen aan het toelatingsexamen dat toegang verleent tot de stage, dat ze bij het examen vrijstellingen krijgen voor de vakken die ze hebben gevolgd tijdens hun opleiding.’ Voorts zei hij : ‘Uit een test die de Vlhora heeft uitgevoerd over de programma’s in zijn vijftien hogescholen, is gebleken dat deze opleidingen gemiddeld tussen 84 en 95 percent vrijstelling van de vereiste studiepunten geven.’ Hij besloot met : ‘Het mag ten slotte worden beklemtoond dat deze regeling een volledige gelijkberechtiging waarborgt tussen het Nederlands- en Franstalig onderwijs.’

Tot mijn spijt blijf ik vaststellen dat dit een goede formulering was op de vooravond van de verkiezingen, maar niet klopt met de werkelijkheid. Mevrouw de minister, ik heb dan ook een hele reeks technische vragen. Is hier niet eerder sprake van een onvoldragen en zwak KB, aangezien het niet gelukt is om een regeling uit te werken waarin, voor de specifiek gediplomeerden, de volledige vrijstelling van het toelatingsexamen is opgenomen ? Blijkt hetzelfde niet uit het feit dat er niet is tegemoetgekomen aan de verzuchtingen om de bepalingen inzake de samenstelling van de examencommissie en de instelling van een ombudsman in het KB in te schrijven ?

Is het inderdaad zo dat de vrijstellingentabel in het KB helemaal niet aan de Vlaamse onderwijssituatie is aangepast en dat er nog altijd een omzetting moet gebeuren ? Klopt het dat er voor deze omzetting geen precieze criteria zijn vastgelegd ? Waarom is er niet gekozen voor het inschrijven van objectieve criteria die zonder omzetting kunnen worden toegepast op de Vlaamse hogeschoolopleidingen, zoals het aantal studiepunten per opleidingsonderdeel ?

Martens

Klopt het dat het IAB per hogeschool een omzettingstabel vastlegt zonder dat er duidelijke criteria zijn afgesproken die voor alle hogescholen gelden? Houdt het gebrek aan duidelijke criteria niet in dat er bij het bepalen van een aantal vrijstellingen sprake is van willekeur? Begrijp ik het goed dat het IAB elk jaar opnieuw kan bepalen hoeveel vrijstellingen een afgestudeerde van een bepaalde hogeschool kan krijgen? Kan een visitatiecommissie nog een rol spelen wanneer het IAB zich zonder enig criterium kan uitspreken over het aantal vrijstellingen dat een onderwijsinstelling krijgt? Door een kandidaat gedeeltelijk vrij te stellen van een theoretisch toelatingsexamen zonder enig criterium, spreekt het IAB zich toch impliciet uit over de kwaliteit van de hogeschoolopleiding?

Is het zo dat het IAB, dat door het KB wordt verplicht om per hogeschool concordantietabellen op te stellen, als publiekrechtelijke instelling die tabellen ook openbaar moet maken? Houdt de regeling dat het IAB jaarlijks per onderwijsinstelling de concordantietabel vastlegt, dan in dat er een ranking van onderwijsinstellingen wordt ingevoerd en bekendgemaakt? Bent u op de hoogte van de planning en timing van het IAB inzake het opmaken van de concordantietabellen per hogeschool? Worden er ook concordantietabellen opgemaakt voor de Vlaamse universiteiten en OSP-instellingen?

Wat is uw mening over de berichten dat de resultaten van de test van de Vlhora waaruit zou blijken dat het KB zou leiden tot een vrijstellingenpercentage van minstens 84 percent, niet zouden overeenkomen met het percentage dat zal worden bereikt op basis van de beoordeling van het IAB? Kent u de vrijstellingenpercentages voor de hogescholen die reeds een overleg met het IAB achter de rug hebben? Hoeveel van die hogescholen hebben daarbij een percentage van 95 percent behaald? Hoeveel bereikten er een percentage dat hoger is dan 84 percent?

Klopt het dat het Vlaamse graduaatdiploma accountancy-fiscaliteit niet de automatische vrijstelling van de fiscale vakken krijgt, terwijl het Franstalige diploma gegradueerde in de fiscaliteit dat wel krijgt? Zou het kunnen dat dit het gevolg is van de weigering van minister Picqué om te voorzien in vrijstellingscriteria die aangepast zijn aan het Vlaams hoger onderwijs, zoals verwoord in zijn antwoord van 1 oktober 2002 op een vraag van mevrouw Creyf? Klopt het dat er van een gelijke be-

handeling van Franstalige en Vlaamse graduaatdiploma's nog steeds geen sprake is?

Welke overgangsmaatregelen zijn er bepaald voor de huidige studenten, rekening houdend met het feit dat de concordantietabellen pas eind juni worden bekendgemaakt? Zullen er nieuwe besprekingen vereist zijn op het ogenblik dat in Vlaanderen de BA/MA-diploma's worden ingevoerd? Wijzen de vele tekortkomingen van het KB er niet op dat er geen sprake kan zijn van blijheid en dat die alleen kan worden verklaard vanuit electorale overwegingen?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de toegang tot specifieke beroepen en de vaststelling van de vereisten terzake behoren tot de bevoegdheid van de federale overheid. Wat de toegang tot het beroep van accountant en belastingconsulent betreft, rees er vooral een probleem bij het verlenen van vrijstellingen aan de afgestudeerden. Uit eerste ontwerpen van het KB bleek dat alle afgestudeerden aan universitaire of tweecycloopleidingen in aanmerking zouden komen voor vrijstellingen, terwijl de gegradueerden accountancy-fiscaliteit en van andere eencyclusopleidingen zouden worden uitgesloten van de mogelijkheid om vrijstellingen te krijgen. Dit zou bijvoorbeeld betekend hebben dat een federaal KB Vlaamse gegradueerden accountancy-fiscaliteit geen vrijstellingen zou verlenen bij het toelatingsexamen tot de stage voor accountant en belastingconsulent. De problematiek betrof dus in hoofdzaak het valideren van de hogeschoolopleidingen met het oog op de toegang tot deze beroepen.

Een volledige vrijstelling van het toelatingsexamen en dus de automatische toegang tot de stage is echter enkel mogelijk wanneer een opleiding volledig gericht is op het verwerven van alle basiscompetenties die vereist zijn voor de beroepsuitoefening. Mede omwille van de autonomie van de Vlaamse hogescholen zijn er duidelijke accentverschillen in de opleidingen. Uit regelmatig overleg met de Vlaamse belanghebbenden via hun organisaties bleek dat het wat dit punt betreft belangrijk was dat de regelgeving inzake de toegang tot de beroepen een correcte inschatting maakt van de basiscompetenties die in elke opleiding zijn verworven en op grond daarvan vrijstellingen verleent.

Laten we hierbij niet vergeten dat er niet alleen duidelijke accentverschillen bestaan tussen de

Vanderpoorten

Vlaamse hogeschoolopleidingen onderling. Ook tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap zijn er duidelijke verschillen tussen de opleidingen en de invulling ervan. Binnen deze context is het niet uitgesloten dat een opleiding in de Franse Gemeenschap tot andere vrijstellingen leidt dan een opleiding in de Vlaamse Gemeenschap.

Op basis van voorstellen van de Vlhora werd een methodologie ontwikkeld voor het verlenen van vrijstellingen. De vrijstellingen zijn gebaseerd op de mate waarin de opleidingsonderdelen specifiek beantwoorden aan de vereisten voor de toegang tot de beroepen. In de voorgestelde methodologie worden de basiscompetenties die zijn verworven op basis van de opleidingsprogramma's vergeleken met de volgens de beroepsorganisatie noodzakelijke basiscompetenties. Voor elke noodzakelijke basiscompetentie die een student verwerft, krijgt de afgestudeerde een bepaalde vrijstelling op het toelatingsexamen.

Het toepassen van de methodiek die de Vlhora voorstelt, betekent in de praktijk dat een concordantietabel per hogeschool wordt opgesteld, zodat er drie mogelijkheden zijn : automatische vrijstelling, verworven vrijstelling en geen vrijstelling. Naargelang de opleiding beantwoordt aan de specifieke behoeften, resulteert dit in een bepaald percentage aan vrijstellingen. Dit heeft echter niets te maken met een ranking inzake de kwaliteit van de opleiding in het algemeen.

Het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, het IAB, zal met betrekking tot de opleidingsinhouden en de concordantie met de toegangsexamenonderdelen de methodiek toepassen die werd voorgesteld door de Vlhora. Dit engagement herleidt natuurlijk het risico van willekeur tot minimale proporties. Het op basis van de Vlhora-toetsingen verwachte aantal vrijstellingen kan worden geraamd op gemiddeld 84 percent. Dit is niet onaanzienlijk. Dit betekent immers dat de hogeschoolopleiding voor meer dan 80 percent specifiek voorbereidt op welbepaalde beroepen. Dit is in elk geval een wezenlijke waardering van de maatschappelijke relevantie van de hogeschoolopleidingen ten opzichte van deze specifieke beroepen.

Aangezien het IAB dezelfde methodologie zal toepassen als de Vlhora, mag normaliter worden verwacht dat er geen wezenlijke verschillen zullen zijn tussen de resultaten van de toetsing en het vrijstellingspercentage dat zal worden bereikt op basis

van de beoordeling door het IAB. Het is vandaag evenwel nog te vroeg om een antwoord te kunnen geven op uw specifieke vragen daaromtrent.

Het IAB zal nu tegen uiterlijk eind juni een concordantietabel per hogeschool opstellen. Dit is nodig om de vrijstellingen volgens het KB officieel te regelen. De voorzitter van het IAB zegt dat het IAB bereid is om soepel te zijn bij de invulling van de concordantietabel voor de huidige laatstejaarsstudenten op voorwaarde dat de hogescholen bereid zijn hun opleidingsprogramma in de toekomst aan te passen aan de tabel. Op basis daarvan en gezien de invoering van het systeem van convenants, zijn de vertegenwoordigers van het onderwijsveld afgestapt van hun eis tot overgangsbepalingen.

De interactie terzake tussen de Vlhora en het IAB is reëel. Het bureau van de Vlhora heeft eind april 2003 kennis genomen van de overlegvergadering tussen de Vlhora en het IAB. Het bureau van de Vlhora ervaart de resultaten, zijnde de vrijstellingen van de gescreende hogeschoolopleidingen, als positief. De Vlhora bereidt met alle betrokken departementshoofden van de opleiding accountancy-fiscaliteit de IAB-screening voor.

Dit vrijstellingenverhaal is echter geen statisch verhaal. De Vlaamse opleidingsprogramma's evolueren mee met de actuele maatschappelijke trends en behoeften. Hogescholen kunnen binnen deze context onder meer hun opleidingen desgewenst meer of minder afstemmen op de vereisten inzake de toegang tot specifieke beroepen. Het regelmatig opnieuw bekijken van de relatie tussen opleidingsprogramma en de vereisten inzake de toegang tot een beroep is daarom nuttig. De interactie die zal blijven bestaan tussen de hogescholen, bij monde van de Vlhora, en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, garandeert daarbij een doelmatig handelen.

Naast de vrijstellingenregeling vormde ook de regeling van de examens zelf een belangrijk aandachtspunt. Het KB stelt dat het IAB een examenreglement moet opstellen en het ter goedkeuring voorleggen aan de ministers bevoegd voor middenstand en economie. Dit examenreglement wordt ten minste twee maanden voor de datum van het examen gepubliceerd op de website van het IAB. Het verslag aan de koning vermeldt dat dit examenreglement minstens volgende zaken regelt : de samenstelling van de examencommissie, het inzagerecht, het maximumcijfer dat aan elk examen wordt gegeven, de criteria om te slagen met inbegrip van het gewicht dat aan elk examen wordt gegeven en de procedure voor de beraadslaging over

Vanderpoorten

de resultaten. Het examenreglement moet ook de procedure regelen waarbij klachten over de toekenning van vrijstellingen, de examens of examenresultaten en geschillen tussen kandidaten en leden van de examencommissie voor of na het bekendmaken van de examenresultaten kunnen worden behandeld.

Ik meen dat met al deze punten een gunstig gevolg is gegeven aan de bekommernissen die de Vlaamse hogeronderwijswereld heeft geformuleerd. Ik hoop dat ik met dit samengevat antwoord ook uw verschillende vragen heb beantwoord. Voor de uiteindelijke afloop van het verhaal zullen we nog eventjes moeten wachten op de resultaten van de toetsing van het IAB.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Dank u voor het antwoord, mevrouw de minister. Ik neem aan dat ik daarvan straks zoals gewoonlijk een schriftelijke versie mag ontvangen. Ik ben de laatste om te ontkennen dat er grote stappen voorwaarts zijn gezet. Wel denk ik dat waakzaamheid geboden blijft om ervoor te zorgen dat er vanuit een soort van corporatisme geen drempel wordt gebouwd of verhoogd, waardoor onze studenten niet worden gewaardeerd op het niveau waarop ze op het einde van hun studies eigenlijk zouden moeten worden gewaardeerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Deeltijds Kunstonderwijs, afdeling muziek

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het Deeltijds Kunstonderwijs, afdeling muziek.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag heeft betrekking op de problematiek van het gebruik van bladmuziek of partituren. In de pers werd bekendgemaakt dat daarover enige commotie bestaat, meer in het bijzonder met betrekking tot een aan-

tal rechten die de uitgevers claimen. De uitgevers die het initiatief nemen tot de productie van partituren, nemen daarmee een aantal risico's en moeten daarvoor dus uiteraard ook een vergoeding ontvangen.

Het getouwtrek dat zich daaromtrent de voorbije periode heeft voorgedaan, heeft enerzijds betrekking op de kostprijs voor de leerling en anderzijds op de vrijheid die de leraar claimt. Die spanning heeft ertoe geleid dat er een aantal processen-verbaal werden opgesteld voor het nemen van illegale kopieën. Als ik De Standaard mag geloven, is het nemen van kopieën meer de regel dan de uitzondering.

In 2000 werd tussen de SEMU, de beheersvennootschap van de muziekuitgevers, en de Verdi, de Vereniging van Directeurs, een principeovereenkomst gesloten om het illegale gebruik van fotokopieën terug te dringen. Een medewerker van u, mevrouw de minister, de directeur van de academie van Lier, behoort trouwens tot de Verdi. We hebben de man reeds ontmoet voor een overigens constructief gesprek. Die principeovereenkomst had de bedoeling om tot een gelegaliseerde situatie te komen en een bewustwording te realiseren met betrekking tot de rechten die daaromtrent bestaan. Men zou ook een regelmatige controle uitoefenen en om de 2 jaar een en ander evalueren. Met andere woorden : deze overeenkomst betekende eigenlijk dat men opnieuw de rechten van de uitgever onder ogen zag en dat er voor elke kopie in elk geval een toestemming moest zijn van de rechthebbende muziekuitgever.

Nu blijkt dat de Belgische muziekuitgevers een 70-tal leerkrachten en directeurs uit het muziekonderwijs voor de strafrechter dagen omdat ze maar blijven doorgaan met het op grote schaal kopiëren van muziekpartituren voor leerlingen. Nochtans was er een soort van modus vivendi gevonden waarbij men op basis van een forfaitair bedrag, met name 7,5 euro per leerling, de muziekacademies de toelating gaf om onbeperkt kopieën te nemen. Dat zou voor iedereen een goede oplossing zijn geweest.

Nu blijkt of lijkt het dat het departement Onderwijs dwarsligt. In dat licht had ik de minister graag een aantal vragen gesteld.

Waarom weigert de minister of het departement Onderwijs de besprekingen aan te vatten die moeten leiden tot een absolute overeenkomst en tot een 'pax musica' ten aanzien van de licentieovereenkomst met de muziekuitgevers ?